

Co pro mě znamená svoboda

Svoboda se velmi často používá v souvislosti s historií lidstva, která nám ukazuje, jak nesvobodní byli naši prapředci a leckdy i naši rodiče. Historie nám dává možnost poznat různé druhy nesvobody. Ať už se jedná o otroctví, feudální systém, komunismus a další formy státu a společenství. Z těchto příkladů se očekává, že si budeme vážit svobod, které máme nyní. Nedá se popřít, že v mnohém důležitém jsme svobodnější než naši předchůdci, a přesto na nás i v jednadvacátém století číhá spousta nesvobod, jejichž přítomnost si často ani neuvědomujeme.

Být svobodní občané státu ruku v ruce s demokracií, dodržovat zákony a respektovat ostatní. To jsou výsady naší svobody. Ačkoliv svoboda znamená i to, že každý jedinec může zastávat jiný názor na politickou, ekonomickou i sociální situaci. Ovšem právě v poměru k historii svobodu máme. Můžeme si volit formy vzdělání, školy, učitele, přátele, jméno, povolání, místo k životu, cestování, výživu, poměr zdravých a nezdravých aspektů našeho životního stylu, postoj k nejrůznějším tématům, víru a názory. A nic z toho už nemusíme skrývat, tajit, stydět se za to. Nebo snad ano? Na první pohled nenápadá otázka. Stereotypy moderní společnosti nakonec v mnoha případech neomezují naši svobodu jako takovou, ale svobodu naší mysli a našeho vědomí.

Být křesťanem v rize muslimském etniku, být homosexuálem, být černochem v malém českém městě, být dyslektikem ve třídě plné bystrých dětí. Být jiný, než se od nás očekává. Když pomineme stále živě diskutované nesvobody jako třeba sňatky stejnopohlavních párů či feminismus, ve většině případů nesvoboda začíná u nás samotných. Okolní tlak nás často nutí jednat nesvobodně už od útlého věku. Strach z přijetí, odsouzení, zavržení a v některých kulturách i horších následků. Děláme věci, které dělat nechceme a mnohem častěji, ani v dospělém věku, bohužel, neděláme to, co bychom dělat chtěli.

Proto, abychom mohli bojovat za morální svobody a rovnoprávnost, musíme se napřed zbavit vlastních okovů nesvobodného rozhodování a hodnocení okolního světa. Otázkou zůstává, zda si každý z nás musí projít určitým druhem nesvobody, aby s tím poté mohl pomáhat ostatním. A tak se někdy hledání svobody ve všech jejích významech a podobách znenadáni může stát smyslem našeho života.